

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/163/2016
Identifikačné číslo spisu: 8015201132
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8015201132.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančeníka v právnej veci navrhovateľa: K. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. D. č. XXXX/XX, Z., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29.augusta č. 8, Bratislava, o výšku starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 10.05.2016, č. k. 3Sd/91/2015-33, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 10.05.2016, č. k. 3Sd/91/2015-33, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne z r u š u j e a vec vracia odporkyňi na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 10.05.2016, č. k. 3Sd/91/2015-33, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X z 02.09.2015 (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“) a účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

Preskúmaným rozhodnutím odporkyňa podľa § 65 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) navrhovateľovi od XX.XX.XXXX priznala starobný dôchodok v sume 440,60 € mesačne.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal z evidenčných listov o dobách zamestnania preukázané, že zamestnanie navrhovateľa nebolo zaradené do zvýhodnenej pracovnej kategórie a navrhovateľ nepredložil dôkazy o tom, že v rokoch 1975 až 1989 vykonával zamestnanie zaradené do I. a II. pracovnej kategórie. Postup odporkyne, ktorá nevykonala výpočet starobného dôchodku aj podľa zákona č.100/1988 Zb. v spojení s § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. preto považoval za súladný so zákonom.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že krajskému súdu predložil potvrdenie o udelení Čestného odznaku budovateľa plynárenských zariadení v ZSSR a podľa

jeho názoru mal krajský súd vykonať dokazovanie ohľadom zaradenia jeho zamestnania do zvýhodnenej pracovnej kategórie. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie.

Odporkyňa trvala na správnosti jej rozhodnutia a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Navrhovateľ sa domáha výpočtu starobného dôchodku aj podľa zákona č. 100/1988 Zb. z titulu tvrdeného výkonu zamestnania v ZSSR vo zvýhodnenej pracovnej kategórii.

Podľa § 14 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. do II. pracovnej kategórie sa zaraďujú zamestnania, v ktorých sa vykonávajú sústavne a v priebehu kalendárneho mesiaca prevažne práce, pri ktorých sú pracujúci

- a) veľmi významne obťažovaní látkami, prostredím alebo pracovnými postupmi, takže po dlhoročnom výkone týchto prác vznikajú trvalé škody na ich zdraví,
- b) obťažovaní látkami, prostredím alebo pracovnými postupmi, i keď k trvalým škodám na ich zdraví dochádza iba výnimočne, ak sa tieto práce vyznačujú trvalou a nadmernou namáhavosťou alebo trvalým a nadmerným nebezpečenstvom úrazu, ktoré spravidla nemožno ovplyvniť technickými opatreniami,
- c) poverení činnosťou v zahraničí obťažovaní nepriaznivými pracovnými a životnými podmienkami v tropických alebo inak zdravotne ťažkých oblastiach.

V zmysle § 12 ods. 3 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb. rozhodným obdobím na účely zistenia priemerného mesačného zárobku je obdobie desiatich po sebe nasledujúcich kalendárnych rokov pred rokom, v ktorom občan naposledy skončil zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. a) až l) alebo zamestnanie II. pracovnej kategórie, ak bol zamestnaný v týchto zamestnaniach aspoň 20 rokov, alebo zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. a), ak bol zamestnaný v tomto zamestnaní aspoň päť rokov,

V zmysle § 22 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. k základnej výmere sa občanom uvedeným v odseku 1 písm. a) a b) od 21. roka zamestnania a ostatných od 26. roka zamestnania pripočítajú za každý rok zamestnania I. pracovnej kategórie 2%, II. pracovnej kategórie 1,5% a III. pracovnej kategórie 1% priemerného mesačného zárobku.

V zmysle § 274 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú. Suma starobného dôchodku, na ktorý vznikne nárok podľa odseku 1, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodku a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu.

Navrhovateľ podľa evidenčných listov o dobách zamestnania pracoval v dobe od 30.08.1971 do 30.06.1991 u zamestnávateľa STAVBÁR, š.p. Tvrdil však, že od roku 1975 do roku 1989 pracoval na stavbe plynovodu SOJUZ v Zväze sovietskych socialistických republík .

Otázka, či navrhovateľ vykonával v zahraničí zamestnanie zaradené do I. alebo II. pracovnej kategórie je

významná pre posúdenie , či suma starobného dôchodku má byť určená nielen podľa zákona č. 461/2003 Z. z., ale aj podľa zákona č. 100/1988 Zb.

Podľa § 43 ods. 1 vyhl.č.149/1988 Zb. pracovníkmi v zahraničí sú pracovníci československých organizácií, ktorí sú československými občanmi a sú pridelení alebo prijatí na výkon činnosti pre tieto organizácie mimo územia československej socialistickej republiky.

Okolnosť, že Minister palív a energetiky ČSSR udelil navrhovateľovi čestný odznak ministra „Vzorný budovateľ plynárenských zariadení v ZSSR“ Ev.č. FMPE: 336/89, podporuje tvrdenie navrhovateľa o práci v zahraničí.

Z doteraz vykonaného dokazovania nie je zrejmé, či a ktorou organizáciou bol navrhovateľ pridelený alebo prijatý na výkon činnosti pre tieto organizácie mimo územia československej socialistickej republiky a či táto činnosť bola vykonávaná v rozsahu a za podmienok odôvodňujúcich zaradenie do zvýhodnenej pracovnej kategórie podľa § 14 zákona č. 100/1988 Zb.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na okolnosť, že v decembri 1970 bola predstaviteľmi ZSSR a ČSSR podpísaná dohoda o preprave sovietskeho zemného plynu cez územie Československa do štátov západnej Európy. Trasu plynovodu Sojuz, dlhú 2 750 kilometrov rozdelili v riadiacom štábe RHVP na päť úsekov, výstavba druhého úseku bola zverená Československu; druhý úsek (medzi Volgogradom a Rostovom na Done) stavali Česi a Slováci, pričom každý štát RVHP výstavbu na svojom úseku financoval a každoročne tam posielal niekoľko tisíc stavbárov (zdroj: zurnal.pravda.sk/neznama-historia/clanok/315075-bratstvo-sputnanych-plynovodnym-potrubicim).

Vzhľadom na vyššie uvedené je otázka zaradenia zamestnania navrhovateľa v rokoch 1975 až 1989 naďalej sporná, čo odvolací súd viedlo k záveru, že rozhodnutie odporkyne bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutočného stavu.

Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie (§ 250ja ods. 3 O. s . p.).

V ďalšom konaní odporkyňa doplní dokazovanie, vypočuje navrhovateľa a zistí, či má doklady o prijatí na výkon činnosti v zahraničí, kde konkrétne a v ktorom období a za akých podmienok pracoval a v akom zaradení, či vie uviesť nejakých spolupracovníkov v rozhodnom období a ich adresy, vyžiada si potrebné doklady od právneho nástupcu zamestnávateľa STAVBÁR, š. p., prípadne od príslušných subjektov v Českej republike a archívu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na povinnosť navrhovateľa prispieť k objasneniu skutočného stavu veci a poskytnúť odporkyni potrebnú súčinnosť.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O. s. p. tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ náhradu trov konania nežiadal.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.